

REPORTÁŽ

V ZD Libčany sklízají ovoce s nulovým obsahem reziduí

PAVLÍNA HAVLOVÁ

Zemědělské družstvo Libčany (Královéhradecký kraj) hospodaří na cca 1138 ha zemědělské půdy. Provoz družstva je rozdělen do 4 středisek (rostlinná výroba, ovocnářská výroba, skladování a třídění ovoce a středisko mechanizace a oprav).

Sklízí se tu pšenice ozimá i jarní, ozimá řepka, cukrovka, mák modrý i kukuřice na siláž. V roce 2010 bylo zahájeno pěstování třešní pod fóliovým krytím fy. VOEN z Německa. V roce 2014 byla tato plocha rozšířena o 5 ha. V roce 2017 byl vysázen další sad pozdních tmavých třešní v rozloze 5 ha. Fólie jsou nyní nainstalovány na ploše cca 21 ha. Ovocné sady tvoří jabloně, hrušně, třešně, višně, broskvoně, slivoně. V sadech tady chovají vlastní včely, a to celkem 170 včelstev.

ZD Libčany má vybudovaný sklad ovoce s kapacitou 4.500 t ovoce. Ovoce je skladováno ve 20 komorách. Část těchto komor je chlazená, část je s řízenou atmosférou ULO. Jednu komoru lze využít ke skladování mraženého zboží. Sklad je využíván ke skladování ovoce z vlastní produkce a částečně ke skladování potravinářského zboží pro jiné obchodní partnery. Systém pěstování, skladování, třídění a dodávání je garantován každoroční certifikací GLOBALG.A.P. Tato certifikace umožňuje i vývoz našich produktů do zahraničí. Sklad ovoce je vybaven třídící linkou na jablka zn. UNITEC s kapacitou 20–21 t/směnu. Dále je zde instalovaná třídící linka na třešně od stejné firmy. Tato má kapacitu 10–12 t/směnu.

Družstvo patří mezi největší pěstitele pozdních tmavých třešní s technologií fóliového krytí v rámci celé ČR. Zeptali jsme se ředitele ZD Libčany, Ing. Jiřího Pátka, co pěstování ovoce v kvalitě určené pro výrobu

dětské výživy obnáší, a jaký je o ně vůbec u nás zájem?

Díky čemu dokážete dodávat jablka v takové kvalitě, že je od vás odebírají k výrobě dětské výživy ve společnosti DEVA Nutritions a.s., která patří do skupiny Danone? Je to odrudou jablek nebo čím jiným?

Pěstování jablek s určením k výrobě dětské výživy je podmíněno několika faktory. Jedná se o celý komplex opatření, který se skládá především s výběrem lokality, kde bude sad umístěn. Je důležitá i odrudová skladba jablek, systém výživy a ochrany proti škodlivým činitelům. Tento proces je zpracován v souboru pěstitelských opatření s tím, že se používají přesně určené postřiky v přísně regulovaných dávkách. Dalším opatřením je termín aplikace postřiků s určením definitivního konečného termínu, po kterém už nesmí být žádná aplikace pesticidů v sadě realizována. Toto je velmi důležité z hlediska nutného, a to téměř nulového obsahu reziduí ve sklizeném ovoci. Vzorky jablek jsou před sklízni podrobeny detailním rozborům u akreditovaných laboratořích v zahraničí. Dle výsledků je poté rozhodnuto o uvolnění sadu ke sklízni s určením jablek pro zpracování na dětskou výživu.

Zemědělské družstvo Libčany patří se svojí každoroční dodávkou v objemu 500–700 tun k 5 největším dodavatelům těchto jablek pro

společnost DEVA Nutritions a.s. Mateřská společnost DANONE získala rozborů našich jablek a projevila zájem o přímou spolupráci s družstvem Libčany.

V roce 2019 jsme vyvezli naše jablka určená k výrobě dětské výživy pro děti od 3 měsíců věku přímo do Francie v množství 100 tun. Pro rok 2021 je připraven kontrakt na 400 tun. Z mého pohledu je velká škoda, že o tato jablka nemá žádný jiný obchodník zájem. Přitom cenová relace je cca 12 Kč za kilogram na našem skladě v Libčanech.

Na vašich pozemcích se na vyčleněné ploše 7 ha zkouší nově vyráběné pesticidy (25 odrůd pšenic, 6 odrůd sladovnických ječmenů, 6 odrůd ozimé řepky, 3 odrůdy silážní kukuřice, 12 odrůd cukrové řepy a 3 odrůdy modrého potravinářského máku). Co zajímavého z poslední doby pokusy na vašich pozemcích ukázaly?

Na vámi zmiňované ploše prověřujeme odrůdy jednotlivých plodin v podmínkách běžné agronomické praxe. Cílem je ukázat, jak se odrůdy opravdu chovají a jak dokážou obhájit „své“ deklarované parametry. Jednotlivé odrůdy jsou pěstovány v bloku se stejnou agronomickou technologií. Zde se ukáže, jak se vypořádají se všemi vnějšími vlivy, zejména co se týče klimatu, tlaku škůdců a chorob. Všechny odrůdy mají stejnou výživu a skladbu pesticidů. U obilovin se pak vyhodnocuje 3letý výnos a kvalitativní parametry se zaměřením na potravinářské parametry. U ječmenů rozhoduje výnos, čistota, velikost zrna a vyhodnocují se sladovnické parametry. U cukrové řepy je rozhodující dosažený výnos a cukernatost jednotlivých odrůd. Od roku 2020 se hodnotí u cukrovky navíc i nová technologie CONVISO® SMART. To je technologie spojená s přímým šlechtěním k cílené minimalizaci použití herbicidních postřiků.

Agronomové mají možnost pozorovat vývojová stadia jednotlivých plodin na našich předváděcích pozemcích po celý rok. Tím získají soubor cenných informací potřebných k jejich rozhodování ve vlastních podnicích. Během roku je pořádán na této ploše Polní den společností Zemědělské družstvo Libčany a BAYER – společností, která postřiky vyvíjí a dodává. Během roku pak organizujeme další dílčí setkání s cílem upozornit na kritické momenty a navazující nutná agronomická opatření v daném čase.

Co obnáší pěstování třešní pod fólií? Umožňuje vám tato technologie nové výnosy?

Pěstování třešní v tzv. protikroupovém a protidešťovém systému představuje realizaci nejmodernějších poznatků v ovocnářské výrobě.

Sad třešní je zakryt fólií žaluziového typu tak, aby byly kryty jednotlivé řady stromů

třešní před krupobitím a rovněž před případným deštěm v době dozrání plodů. Jedná se o technologii s velmi vysokou počáteční investicí, ale rovněž technologii s nejvyšší garancí sklizně, co se týče množství a kvality. Tento systém nám však neumožňuje řešit nebezpečí jarních mrazů, které bývají největším postrachem ovocnářů v ČR.

Nemáte živočišnou výrobu. Nevadí vám, že nemáte své vlastní hnojení?

Živočišná výroba byla v Zemědělském družstvu Libčany kompletně ukončena před mnoha lety. Důvodů bylo několik, zejména nedostatek pracovních sil, jsme 12 km od Hradce Králové. To hovoří jasně. Dále pak realizační ceny produktů ze živočišné výroby a v neposlední řadě i časté změny v legislativě živočišné výroby, byly rozhodující faktory k nutnosti ukončení živočišné výroby.

Dostatek kvalitní biomasy, správná půdní struktura a vyvážená bilance živin v půdě je nám známa, a proto nakupujeme chlév-

skou mrvu z nedaleké sousední farmy, dále nakupujeme Bioganic a Organic z chovu drůbeže. Lihovarnické výpalky i vlastní komposty a samozřejmě rozdrčené slámy z větší části sklizených ploch obilovin i olejnin jsou atributy, kterými řešíme vzniklou situaci. Celkem vyhnojíme každoročně víc jak 15 % hnojem a další organickou hmotou. Slámu a výpalky pak aplikujeme na 50 % plochy orné půdy. Tím se daří udržovat přijatelnou úrodnost půd.

Ovoce skladujete v certifikovaných skladech. Jak dlouho tady vydrží?

Sklad ovoce na 4 500 tun je určen především pro jádroviny. Skladují se hlavně jablka a hrušky. Třešně, višně, broskve, ty jsou určeny k rychlé spotřebě a skladem projdou jen na třídící lince.

Využijete i pomoc od seniorů?

Pomoc seniorů využíváme v ovocnářské výrobě i pro práce ve skladě. Pracují u nás téměř po celý rok, ale ne trvale. Tento sys-

tém, resp. možnost, vyhovuje nám i seniorům. Přivýdělek a některé benefity mohou využívat stejně, jako zaměstnanci v kmeňovém stavu.

Nabízíte občanům možnost, aby si u vás ovoce sami natrhali. Jak velký je zájem z jejich strany?

Rozhodnutí organizovat samosběry pro občany bylo iniciováno hlavně tím, že konečné ceny pro spotřebitele na pultech obchodních řetězců a v nejednom případě i kvalita nabízeného zboží s udáním země původu Česká republika mě rozzílilo tak, že jsem si řekl a dost. Projednali jsme celou záležitost ve vedení našeho družstva, přijali určitá organizační a technická opatření a lidi do sadů pustili. Měli jsme samozřejmě obavu o naše stromy. O to, jak se budou lidi v sadech chovat, jak budou ovoce česat, zdali nepřijde ovoce nazmar apod.

Musím ale lidi, kteří si sami česou ovoce, pochválit za citlivý přístup a disciplinovanost

při samosběrech. I v dalších letech chceme umožnit samosběr broskví, jablek, hrušek a výhledově i třešní pro lidi, kteří chtějí opravdu české, kvalitní ovoce za rozumnou cenu.

Na pomoc k vám přicházejí i pracovníci z Ukrajiny. Jak jste se vzájemnou spoluprací spokojeni?

Na sklizeň ovoce využíváme převážně brigádníky ze zahraničí. Drtivá většina jich je z Ukrajiny a konstatuji, že odvádějí dobrou práci, sklizeň probíhá plynule, v požadované kvalitě a odměny česáčů jsou přímo závislé na jejich výkonu. Někteří česáči vydělají až 2 000 Kč čistého za den. Mrzuté je to, že z našich občanů nemá téměř nikdo o tuto práci zájem.

Má chov včel ve vašem družstvu dlouhou tradici?

Každý ovocnář potřebuje mít mj. zajištěno i opylení květů ovocných stromů a zdravá včela je rozhodujícím faktorem včasnosti a kvality opylení. V našem družstvu je včelař kmenovým zaměstnancem a po celý rok se pečlivě o včelstva stará. Musíme brát v úvahu i to, že certifikovaný med z družstva Libčany patří v k těm nej kvalitnějších. Ročně prodáme kolem 3 000 kg medu od 150 vlastních včelstev. Med je k dispozici spolu s ovocem v naší družstevní prodejně Libčany za přijatelnou cenu.

Když se ohlédnete zpět o 20, 30, 40 let. Co nejlepšího byste řekli, že z tradice družstva zůstalo, a v čem se družstvo z gruntu proměnilo?

Tradiční je určitě ovocnářství, ale i rostlinná výroba dosahuje slušných výsledků. V roce 2015 jsme získali ocenění na krajských dožínkách v Hradci Králové. Například čestné uznání a věcná cena za 1. místo za dosažený průměrný hektarový výnos obilovin. 9,3 tuny na hektar patří k rekordnímu výnosu obilovin za dobu existence družstva.

Pěstování jablek na dětskou výživu, organizování polních dnů pro zemědělskou odbornou veřejnost, sklady ovoce s možností třídění, možnost samosběru ovoce pro veřejnost – to jen krátký výpis aktivit Zemědělského družstva Libčany. Pro mě osobně je velice důležitá i stabilizace v tom, že máme ve vlastnictví družstva téměř 40 % pozemků, na kterých hospodaříme. V neposlední řadě se jedná i o trvalé zlepšování pracovních podmínek pro zaměstnance nejen co se týče výdělků, ale i udržování celé řady dalších významných bonusů ke mzdě. Velmi si vážím i kladného vztahu členů družstva a jejich důvěry v představenstvo. Heslo v logu družstva „Ovoce s vůní života a chutí přírody“ odkazuje jednoznačně na naše priority. |